

SE

Foresatte har ansvar for informasjon og oppfølging av barn som er pårørende.

Barn som er pårørende kan savne tid, oppmerksomhet og informasjon. De kan være usikre, sårbare og bekymret og ha varierende behov.

Helsepersonell har plikt til å:

- Bidra til at barn får informasjon om situasjonen
- Bidra til at barn får nødvendig oppfølging og at egnede tiltak iverksettes.

Jfr. Helsepersonelloven §10 a og b

Hensikt:

- Sette barn og foresatte i stand til å mestre situasjonen
- Forebygge ytterligere vansker

Hjelpen skal være helhetlig og sammenhengende.

Aktuelle hjelpeinstanser må samarbeide.

SPØR

Lytt aktivt, la barn få snakke fritt. La barn få sette ord på egne opplevelser og reaksjoner. Hjelp barn til å forstå sine reaksjoner. Ikke press barn til å snakke. Informer om at det barn forteller ikke sies videre uten barnets samtykke. Informer om at ved alvorlige forhold må opplysningene gis videre.

Å bli tatt på alvor:
Barn må oppleve at det vanskelige kan snakkes om og at de kan spørre om alt de lurer på. Alle spørsmål må anerkjennes og ikke bagatelliseres. Forklaringer må gi mening for barnet.

Barn kan alltid snakke med helseyskepleier på eget initiativ -uten samtykke fra foresatte

**Råd og hjelp? Kontakt BARNEANSVARLIG
Telefon 66 10 63 10**

TIPS!

Mye informasjon om tema «Barn som pårørende» på kommunens nettside

AVKLAR

AVKLAR MED BARNET:

Hvordan barnet har det hjemme. Hva barnet vet, lurer på og trenger. Det å kontakte foresatte.

KONTAKT FORESATTE:

Avklar tilstand og omsorgssituasjon. Barnets fungering og reaksjoner. Får barnet tilstrekkelig støtte, trygghet og emosjonell omsorg, informasjon og oppfølging? Holder barnet egne behov tilbake? Tar voksne ansvar for det praktiske og omsorgsoppgaver?

Oppfordre foresatte til å snakke med barnehage/skole/fritidsaktivitet. Tilby støtte. Hvilke opplysninger skal gis hvem? Husk: Tiltak skal ikke iverksettes uten samtykke.

INNENT SAMTYKKE

Skriftlig eller dokumenter muntlig

- til å gi informasjon og oppfølging av barn
- til å kontakte andre

HVIS FORESATTE IKKE GIR SAMTYKKE

- Motiver for samtykke
- Flere samtaler med barnet
- Vurder om barnet bør få generell informasjon
- Vurder bekymringsmelding

HANDLE

VEILEDE OG BISTÅ FORESATTE

Hjelp i hovedsak barn via foresatte. Bidra til at de foresatte hører på og vektlegger barns mening.

- Gi informasjon om aktuelle tiltak og hjelpeinstanser
- Planlegg og gjennomfør tiltak i samarbeid med foresatte
- Evt. lage en familie-/kriseplan

TILBY SAMTALE m/BARN - FORESATT

Gi balansert og aldersadekvat informasjon om situasjonen.

Bruk forståelige ord rundt sykdom eller tilstand, årsak, symptomer, behandling, ansvar, ivaretagelse, konsekvenser og fremtid.

Dersom foresatte kan informere selv:

- Bistå med råd om hvordan de kan snakke med barnet
- Tilby å være med som støtte
- Følg opp videre ved behov

Dersom foresatte ikke kan informere:

- Motiver til å delta i samtalen, evt i oppstart og avslutning av samtalen.

GENERELL REGEL:

Barn skal ikke gis mer informasjon enn det foresatte har.

Journalfør oppfølgingen som er gitt.

URO, BEKYMRING: Send bekymringsmelding til barneverntjenesten.

AKUTT: Sørg for at barnet har tilsyn av en trygg voksen og at omsorgssituasjonen er tilfredsstillende.

HØY BEKYMRING: Fare for vold, overgrep, omskjæring, bortføring: Ta direkte kontakt med barnevern.

Gjerdrum barneverntjeneste tlf: 95188102

Barnevernsvakta: 64 84 25 75 / 64 84 20 00

Politi: 02800, nødtelefon 112

SE

Foresatte har ansvar for informasjon og oppfølging av barn som er pårørende.

Helsepersonell som yter helsehjelp til en pasient med psykisk sykdom, rusmiddelavhengighet eller alvorlig somatisk sykdom eller skade skal bidra til å ivareta pasientens mindreårige barn (biologiske barn, adoptivbarn, fosterbarn, stebarn). Når pasientens tilstand tilsier at barn kan bli usikre, sårbare eller opplever bekymring, er det helsepersonells plikt å:

- Bidra til at barnet får informasjon om situasjonen
- Bidra til at barnet får nødvendig oppfølging og at egnede tiltak iverksettes.

Jfr. Helsepersonelloven §10 a og b

Hensikt:

- Sette barn og foresatte i stand til å mestre situasjonen
- Forebygge ytterligere vansker

SPØR

Har pasienten barn eller søsken under 18 år? (*Søk i pasientens journal, epikrise, kjernejournal, folkeregister ved mangelfullt svar.*)

Hvem bor barnet fast hos?

-foreldresansvar, samværsordninger

Hvem ivaretar barnet nå?

-sjekk ut disse opplysningene

Andre viktige nær-/ressurspersoner?

Har barnet fått informasjon om tilstanden? I så fall fra hvem?

Hva forstår barnet av det som skjer?

Hvordan påvirkes barnets hverdag?

Gis tilstrekkelig emosjonell støtte?

Hvordan påvirkes foreldrerollen?

Tar voksne ansvar for det praktiske og omsorgsoppgaver i hjemmet?

Har barnet roller og ansvar som burde vært utført av omsorgsgivere?

Har foresatte bekymring for barnet?

Har barnet kontakt med andre i hjelpeapparatet. Ønskes kontakt?

Hvilken oppfølging ønsker foresatte at barnet skal få? Hva mener barnet selv?

Søsken, ulike opplevelser og behov?

Andre opplysninger om barnet eller familien?

TIPS!

Mye informasjon om tema «Barn som pårørende» på kommunens nettside

AVKLAR

Hvilken fagperson rundt pasienten skal ivareta barneperspektivet? Foreta en selvstendig vurdering av behovet til hvert enkelt barn.

Kartlegg barnets informasjon- og oppfølgingsbehov. Blir barnet tilstrekkelig ivare tatt og informert?

Hvilke konsekvenser får pasientens helsetilstand for barnet?

Vurder behov for oppfølgingstiltak, mer behov enn foresatte klarer selv?

Hvilke opplysninger skal gis til hvem?

Husk at tiltak kan ikke iverksettes uten samtykke.

INNENT SAMTYKKE

Skriftlig eller dokumenter muntlig

- til å gi informasjon og oppfølging av barn
- til å kontakte andre

Oppfordre foresatte til å snakke om situasjonen på foreldresamtale i barnehage/skole. Tilby støtte.

HVIS PASIENTEN IKKE GIR SAMTYKKE

- Motiver for samtykke
- Vurder om barn bør gis generell informasjon om tilstanden
- Vurder omsorgssituasjonen og bekymringsmelding til barneverntjenesten

HANDLE

Informasjon om aktuelle tiltak og hjelpeinstanser for barn / familier. F.eks helsestasjon, primærkontakt i barnehage, tilrettelegging i skole, fritidsaktiviteter, gruppetilbud.

TILBY SAMTALE m/BARN - FORESATT

Balansert og aldersadekvat informasjon om situasjonen

TILBY VEILEDNING

Pasientrettet og/ eller familiefokuserte tiltak der partner og/eller barn deltar.

Dersom foresatte kan informere selv:

- Bistå med råd om hvordan de kan snakke med barnet
- Tilby å være med som støtte
- Følg opp i etterkant. Oppstår behov helsepersonell kan bistå med?

Dersom foresatte ikke kan informere:

- Motiver foresatte til å delta i hele samtalen, eller i oppstart og avslutning av samtalen.

GENERELL REGEL:

Barn skal ikke gis mer informasjon enn det foresatte har.

Journalfør oppfølgingen som er gitt.

Ved behov for råd og hjelp kontakt:
BARNEANSVARLIG tlf 66 10 63 10

URO, BEKYMRING: Send bekymringsmelding til barneverntjenesten.

AKUTT: Sørg for at barnet har tilsyn av en trygg voksen og at omsorgssituasjonen er tilfredsstillende.

HØY BEKYMRING: Fare for vold, overgrep, omskjæring, bortføring: Ta direkte kontakt med barnevern.

Gjerdrum barneverntjeneste tlf: 95188102

Barnevernsvakta: 64 84 25 75/ 64 84 20 00

Politi: 02800, nødtelefon 112